

VEŘEJNÁ EKONOMIKA

VEŘEJNÁ EKONOMIE A JEJÍ POSTAVENÍ V RÁMCI EKONOMICKY ORIENTO VANÝCH VĚD

VEŘEJNÁ EKONOMIE A JEJÍ POSTAVENÍ V RÁMCI EKONOMICKY ORIENTO VANÝCH VĚD

V rámci této přednášky se **dozvíte**:

- co rozumíme pod pojmem **veřejná ekonomie**,
- jaká je **postavení veřejné ekonomie** v současné obecné ekonomii,
- které **aplikované vědní disciplíny vycházejí z veřejné ekonomie**,
- na co se zaměřují disciplíny **veřejná ekonomika, ekonomika neziskových organizací a veřejné finance**,
- a jak na **základní ekonomické otázky** odpovídá veřejná ekonomie.

Literatura:

- TETŘEVOVÁ, L. **Veřejná ekonomie**. Opava: Optys, 2008. ISBN 978-80-86946-79-5, **kapitola 1 Ekonomie a veřejná ekonomie**

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA
V OPAVĚ**

VEŘEJNÁ EKONOMIE JAKO SOUČÁST OBECNÉ EKONOMIE

- *ekonomie*,
- ***základní členění***: mikroekonomie x makroekonomie x mezinárodní ekonomie,
- ***členění dle předmětu chování***: pozitivní x normativní,
- ***členění dle předmětu studia***: dějiny ekonomických teorií, ekonometrie, trh práce, hospodářské dějiny, komparativní ekonomie, právo v ekonomii, teorie hospodářské politiky, účetnictví, urbanistická a regionální ekonomie a ***veřejná ekonomie***.

SLEZSKÁ
UNIVERZITA
V OPAVĚ

VEŘEJNÁ EKONOMIE JAKO SOUČÁST OBECNÉ EKONOMIE

- **veřejná ekonomie:** zkoumá příčiny existence, strukturu, principy fungování a efektivnost neziskového sektoru,
- **alternativní pojetí:** ta část národního hospodářství, v rámci které se uplatňuje veřejná moc, a to zejména moc donucovací, která je uplatňována při alokačních a redistribučních rozhodnutích.
- **veřejná ekonomie:** zkoumá netržní alokační procesy a možná alokační pravidla,
- **dle předmětu chování:**
 - **pozitivní:** „O kolik se zvýší příjmy zdravotnických zařízení po zavedení regulačních poplatků?“
 - **normativní:** „Je spravedlivé zavedení regulačních poplatků ve zdravotnictví i pro děti do tří let věku?“

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA
V OPAVĚ**

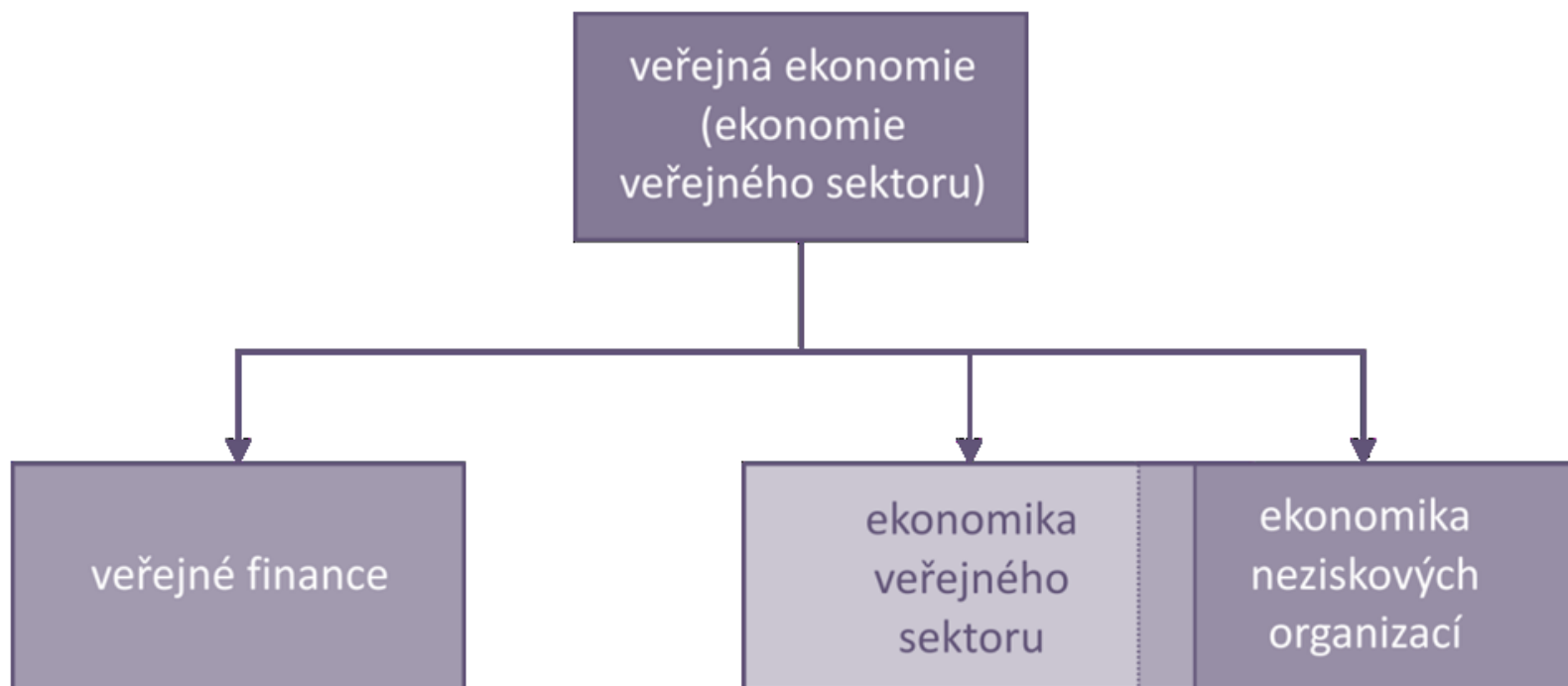
VEŘEJNÁ EKONOMIE A APLIKOVANÉ VĚDNÍ DISCIPLÍNY

- aplikované vědní disciplíny:
 - **veřejná ekonomika**, resp. ekonomika veřejného sektoru,
 - **ekonomika neziskových organizací**
 - **a veřejné finance**.
- předmětem zkoumání veřejné ekonomiky a ekonomiky neziskových organizací má **styčné plochy**.

SLEZSKÁ
UNIVERZITA
V OPAVĚ

SCHÉMA 1-1: VZÁJEMNÉ VAZBY MEZI VEŘEJNOU EKONOMIÍ A ZÁKLADNÍMI DISCIPLÍNAMI

VEŘEJNÁ EKONOMIE A APLIKOVANÉ VĚDNÍ DISCIPLÍNY

- **veřejná ekonomika:** zkoumá struktury a zákonitosti fungování jednotlivých odvětví veřejného sektoru (např. školství, zdravotnictví, policie, justice atd.),
- **ekonomika neziskových organizací:** zkoumá struktury a zákonitostí fungování neziskových organizací jakými jsou např. nadace, církve, veřejné vysoké školy, politické strany atd.
- **veřejné finance:** zkoumá peněžní vztahy, které vznikají v souvislosti s tvorbou, rozdělováním a užitím peněžních fondů, spojených s činností veřejných institucí.

SLEZSKÁ
UNIVERZITA
V OPAVĚ

VEŘEJNÁ EKONOMIE A APLIKOVANÉ VĚDNÍ DISCIPLÍNY

- ***další vědní disciplíny:*** teorie veřejného sektoru, teorie veřejné volby, ekonomiky jednotlivých odvětví veřejného sektoru, municipální finance, teorie veřejného dluhu, daňová teorie a politika, řízení ve veřejném sektoru, rozhodování ve veřejném sektoru či finance a investice ve veřejném sektoru.
- ***úzký vztah:*** hospodářská politika, sociální politika, teorie rozhodování, teorie veřejné správy, prostorová ekonomie, psychologie, sociologie, politologie a filosofie.

SLEZSKÁ
UNIVERZITA
V OPAVĚ

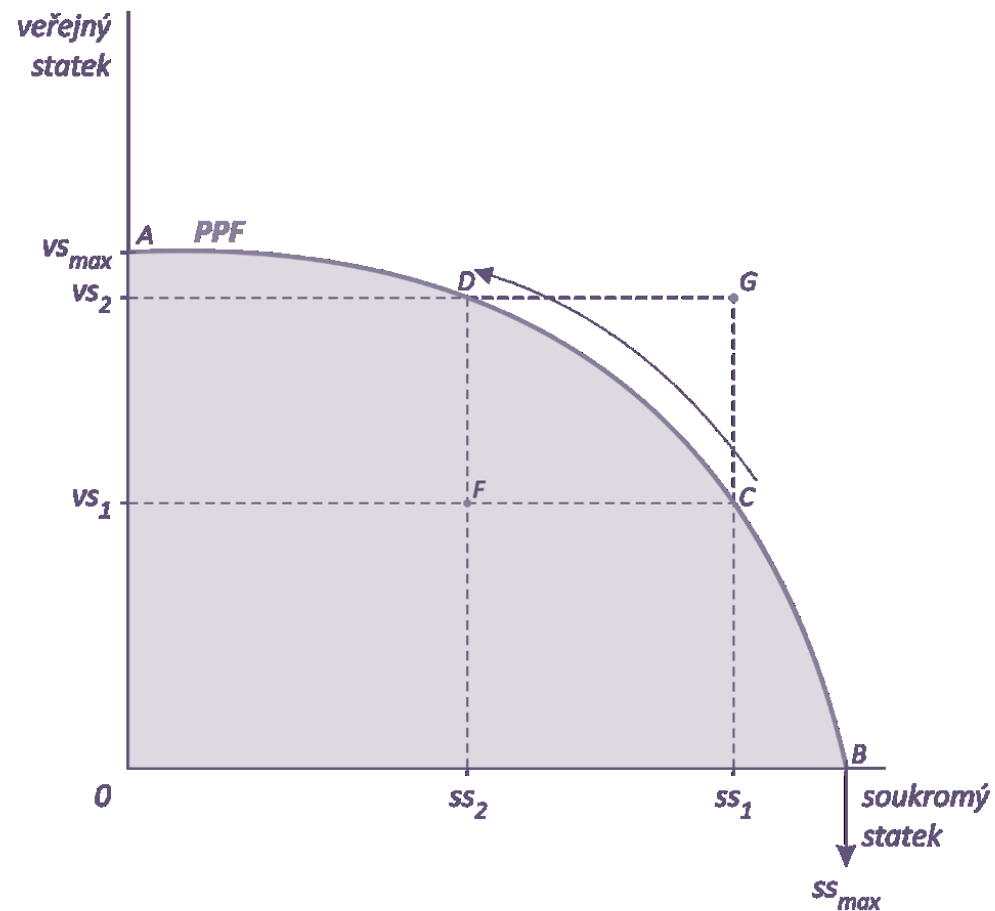
ZÁKLADNÍ EKONOMICKÉ OTÁZKY Z POHLEDU VEŘEJNÉ EKONOMIE

- **čtyři otázky:**
 - Co se má produkovat?
 - Jak se má produkovat?
 - Pro koho se má produkovat?
 - Jak se mají přijímat rozhodnutí o produkci?
- **co se má produkovat:** jaká část disponibilních zdrojů má být použita na produkci veřejných statků a jaká část má být použita na produkci soukromých statků.
 - **rozhodnutí:** jaké veřejné statky budou produkovány, v jakém množství a v jaké kvalitě,
 - **hranice produkčních možností (PPF):** veřejné a soukromé statky.

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA
V OPAVĚ**

OBRÁZEK 1-1: HRANICE PRODUKČNÍCH MOŽNOSTÍ

ZÁKLADNÍ EKONOMICKÉ OTÁZKY Z POHLEDU VEŘEJNÉ EKONOMIE

- ***jak se má produkovat:*** veřejný sektor x soukromý producent x partnerství veřejného a soukromého sektoru,
 - jaké budou využity zdroje a jaké technologické postupy,
 - ***vládní politika:*** ovlivňuje podmínky, za kterých soukromé firmy produkují statky → *minimální mzda, normy znečištění ovzduší,...*
- ***pro koho se má produkovat:*** zdanění x sociální dávky a veřejné výdajové programy → *vliv na disponibilní zdroje,*
 - ***veřejná produkce:*** přerozdělovací procesy → *zvýhodnění jedněch na úkor druhých,*
- ***jak se má přijímat rozhodnutí o produkci:*** forma veřejné volby (přímá či reprezentativní demokracie) a pravidla veřejné volby (jednomyslný kompromis nebo většina) →

SILEZSKÁ
UNIVERZITA
V OPAVĚ